BENCONT WEEKLY REPORT

ROČNÍK 2018| ČÍSLO 35

V tomto čísle:

Akciové trhy v USA dosahujú rekordné hodnoty

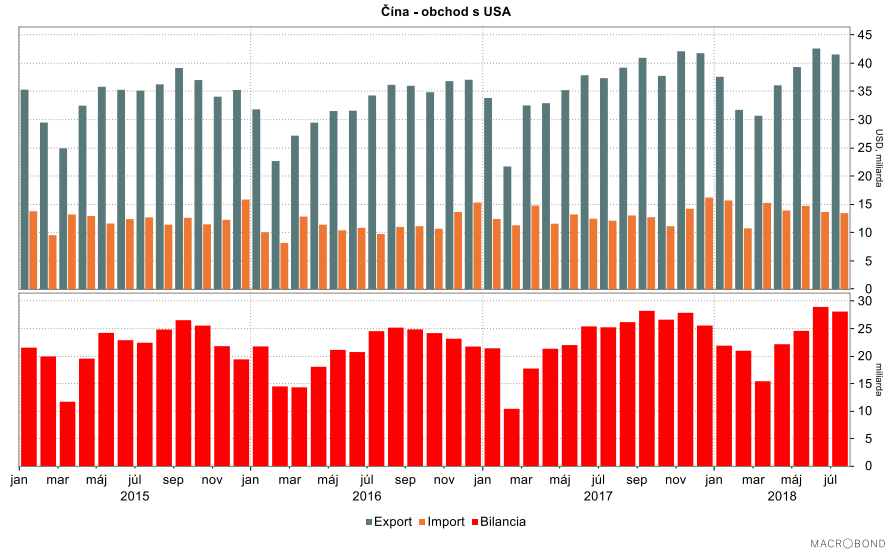
Cena elektrickej energie dosahuje rekordy za posledné roky

Cena kávy klesá—spotrebiteľov sa však vo veľkej miere nedotkne

Najatraktívnejšou turistickou destináciu je Francúzsko

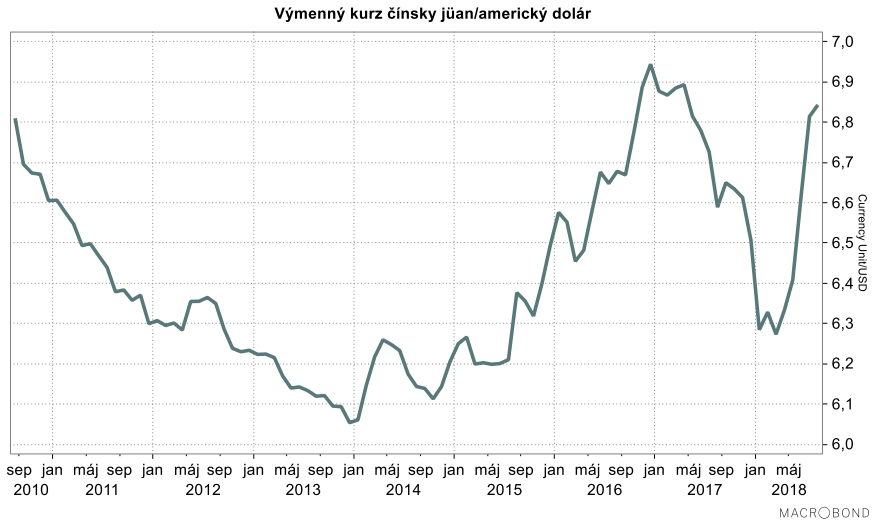
Ako Jaguár zdvihol ceny nehnuteľností v Nitre

Potenciálny dopad rekreačných poukážok

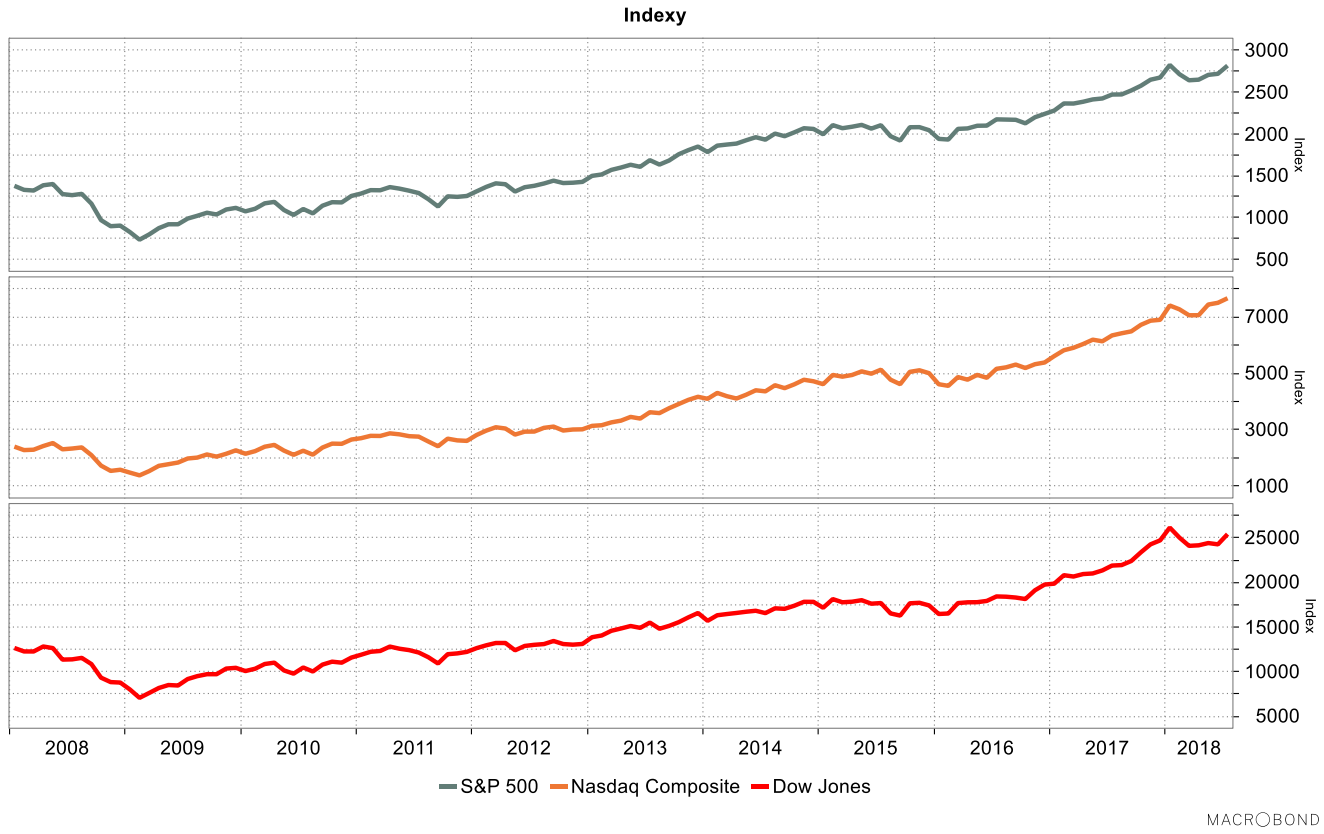
Čína je rozhodnutá brániť sa

Obchodná vojna pokračuje aj po neúspešných minulotýždňových rokovaniach dvoch veľmocí, Číny a USA. Navzdory pozitívnym očakávaniam Číny, rokovanie neprinieslo vzájomnú dohodu ani výrazný posun v otázke skončenia ďalšieho colného zaťažovania. Čína odmieta obchodnú vojnu, no je rozhodnutá reagovať na každé ďalšie zavedenie nových ciel voči ich ekonomike. Rovnaký postup použila aj pri predchádzajúcich zavádzania amerických ciel na rôzne tovary. Na všetky americké opatrenia reagovala Čína veľmi rýchlo a odvetné clá stanovovala v rovnakej výške a na tovary v celkovo rovnakej hodnote. S dovoznými clami uplatňovanými pri vstupe tovarov do USA nesúhlasia ani samotné domáce firmy, pretože obchodný spor má dopad aj na nich. Dovozné clá sú nepriaznivé nie len pre konečných spotrebiteľov, ktorí zaplatia za tovar vyššiu sumu, ale aj pre výrobcoch pre ktorých to znamená zvýšenie vstupných nákladov (napr. pri dovoze ocele a hliníka na ďalšie spracovanie a výrobu). Na druhú stranu sa clá dotknú aj firiem, ktoré svoje tovary do zahraničia (Číny) vyvážajú. Nutnosť zaplatiť clo zvyšuje cenu ich výrobkov, čo môže znamenať stratu konkurencieschopnosti na cieľovom trhu. Dnes sa clá dotýkajú tovarov v hodnote 50 mld. dolárov (43,15 mld. eur). Donald Trump však plánuje zaviesť clá na ďalšie tovary v hodnote 200 mld. dolárov no vyhrážal sa aj uvalením ciel na všetok tovar pochádzajúci z Číny. Z Číny prichádza do USA mesačne tovar v hodnote viac ako 40 mld. dolárov a ročne sa táto hodnota šplhá až na 500 mld. dolárov. Clá predstavujú zároveň príjem do štátneho rozpočtu, čo znamená, že v priemere pri desaťpercentnom cle a jeho pôsobnosti na tovar v hodnote 50 mld. dolárov by štátny rozpočet získal 5 mld. dolárov (4,315 mld. eur). (jv)

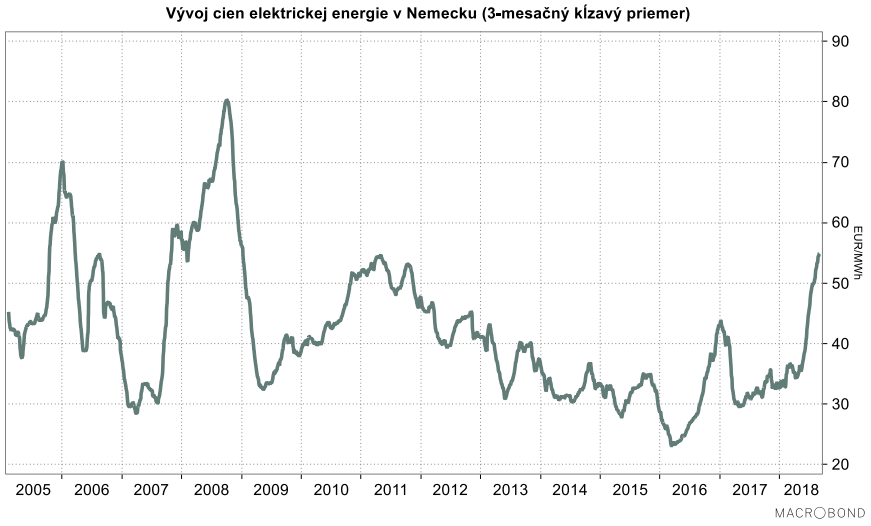
Rast akciových trhov v USA

Akciové trhy v USA zaznamenávajú od skončenia finančnej krízy (2009/2010) nepretržitý rast s výnimkou spomalenia a mierneho prepadu v roku 2015. Index NASDAQ Composite je meradlom resp. porovnávacím indexom pre akcie technologického priemyslu. Tento index zahŕňa svetovo najväčších technologických a biotechnologických gigantov ako Apple, Amazon, Alphabet, Microsoft, Facebook, Intel, Cisco . Nasdaq uzatváral obchodovanie počas týždňa na úrovni 8 017,9 . Priemyselný index Dow Jones vychádzajúci z hodnoty akcií tridsiatich najväčších a najviac obchodovaných spoločností v USA. Zahŕňa spoločnosti ako Apple , Boeing, Coca-Cola, IBM, Intel, Walmart, McDonald's a iné. Index sa dostal k hodnotám až 26 049,64 bodu. Index S&P 500 založený na trhovej kapitalizácii 500 najväčších firiem dosahuje hodnotu 2 896,74 bodu. Všetky indexy rastú zároveň výrazným medziročným tempom. Oproti predchádzajúcemu roku zaznamenávali počas tohto roka priemerný rast: 15,9 % (S&P 500), 19,6 % (Dow Jones), 23,69 % (NASDAQ). Reálne HDP v druhom kvartáli 2018 pritom vzrástlo o 2,85 % oproti tomu istému obdobiu v roku 2017. Za rastom HDP stojí v najvyššej miere práve spotreba domácností. Tento dopyt predstavuje zároveň priestor pre ďalší rast firiem a zvyšovanie aj ich ziskov, či dokonca trhových hodnôt. Táto situácia sa pozitívne prejavuje aj na už spomínaných indexoch. Spomaliť spotrebu môže zvyšovanie základných úrokových sadzieb ale aj obchodná vojna, ktorej zúčastnené strany doposiaľ nedospeli k žiadnej významnej dohode. Donald Trump však tlačí na rast ekonomiky aj za cenu zadlžovania krajiny, čím naďalej pokračuje v politike, ktorá už dlhodobo prinášala krajine zvyšujúci sa dlh. V druhom kvartáli stúpla vládna spotreba a investície, ktoré sa na raste podieľali niečo viac ako dvoma desatinami percenta. Politika kvantitatívneho uvoľňovania, ktorú viedol FED od konca finančnej krízy sa síce na raste ekonomiky prejavila, no zrejme nie v tak želanom rozsahu. Spotreba domácností sa stala najväčším ťahúňom ekonomického rastu, ale vo väčšej miere sa prejavil rast akcií, čo naznačuje, že veľká časť finančných prostriedkov smerovala práve tam. Akcie rástli rýchlejšie ako priemyselná výroba, čo zvyšuje rozdiel medzi trhovou a reálnou hodnotou firmy a vyprodukovaných tovarov. Takýto rast akcií môže potenciálne nafukovať novú bublinu. Akcionári investujú do akcií s vidinou vysokých ziskov no pri neočakávanom prepade či spomalení aj v súvislosti s obchodným napätím medzi dvoma najväčšími ekonomikami, môže znamenať značné finančné ťažkosti pre firmy ako aj pre veriteľov (akcionárov). Rovnako aj neočakávaná zmena vedúca k rýchlemu odpredaju svojich akcií, čo by len viac znížilo ich cenu, môže znamenať pre firmy, ktoré obchodujú so všetkými svojimi akciami, stratu kapitálu (zdroja financovania) a následne krach. Faktom však zostáva, že akcie rastú rýchlejšie než ekonomiky, či produktivita práce a je pravdepodobné, že v blízkej budúcnosti budú naďalej rásť. (jv)

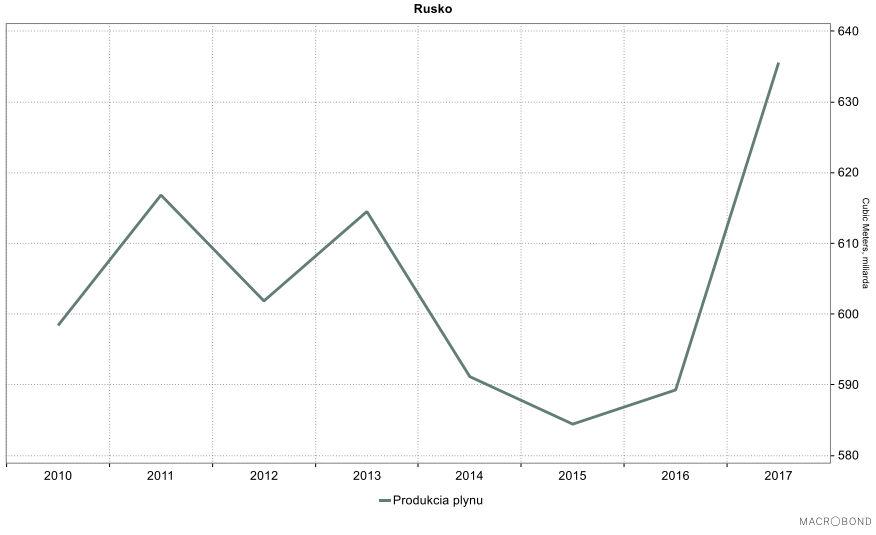
Cena elektrickej energie prudko stúpa

Koncom augusta stúpla cena elektriny nad hranicu 50 eur za megawatthodinu. Konkrétne na pražskej burze sa obchodovala MWh za 51,72 eura. Už dlhodobo pokračuje tento rastúci trend, nakoľko v minulom roku sa predávala MWh za 36 eur, čo je rast o viac ako 40 percent. Najviac sa na tomto raste cien elektriny podieľajú emisné povolenky, ktorých cena išla taktiež prudko nahor a taktiež kombinácia dopytu s vysokými cenami uhlia. Od začiatku roka vzrástli povolenky viac ako dvojnásobne, a to z 9,5 eura na 20,4 eura za tonu. Cenu emisných povoleniek tlačí nahor rastúci dopyt po ekonomickom oživení ale aj obavy z ďalšieho rastu cien po reforme európskeho systému obchodovania s uhlíkom. Nemálo prispelo k rastu hodnoty aj zlepšené hospodárenie uhoľných elektrární, ktoré si po januárovom prepade cien čierneho uhlia chcú za ušetrené zdroje predkúpiť povolenky na horšie časy. Ceny energetických komodít, ktoré ovplyvňujú obchodovanie s elektrinou sa len ťažko odhadujú. Podliehajú rôznym ekonomickým vplyvom ako napríklad, obmedzenia ťažby uhlia v Číne, rôznym regionálnym konfliktom ale aj zmenám v regulácii a legislatíve Európskej únie. Na Slovensku dosahuje rekordné čísla aj spotreba elektriny. V roku 2017 sa spotreba elektriny vyšplhala až na 31 terawatthodín. Rástol aj dovoz, keďže prostredníctvom vlastných zdrojov sa dokázalo vyrobiť len necelých 28 terawatthodín, doviesť sme museli zhruba 3 terawatthodiny elektriny. (pk)

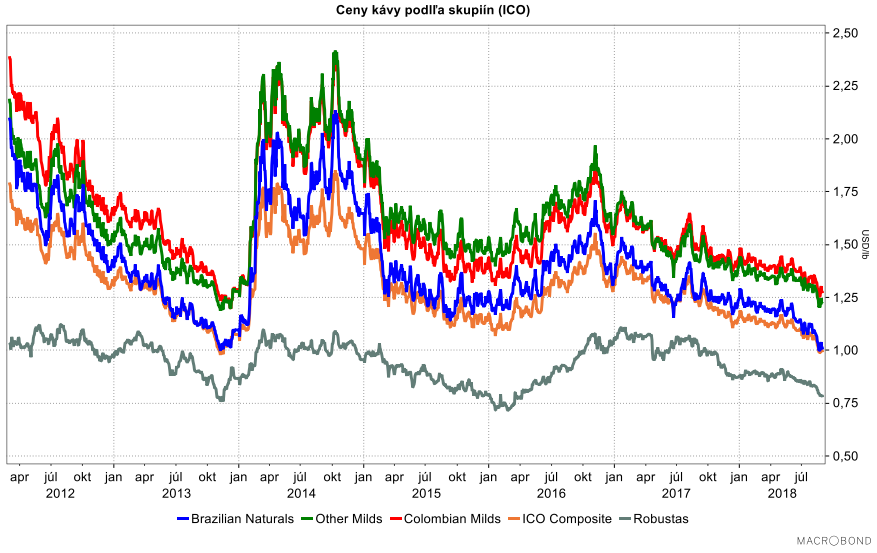
Gazpromu a Lukoilu sa medziročne darilo

Dvom najväčším ruským ropným spoločnostiam Gazpromu a Lukoilu sa v 2. kvartáli tohto roka darilo. V spoločnosti Lukoil, ktorá je druhým najväčším producentom ropy v Rusku, zaznamenali zvýšenie ziskov v medziročnom porovnaní až o 20 percent. V druhom kvartáli bol vykázaný čistý zisk 2,12 miliardy eur. K tomuto výsledku dopomohli najmä vyššie ceny ropy a slabší kurz rubľa. Tieto zisky boli dosiahnuté aj napriek tomu, že Lukoil musel znížiť objem produkcie, vzhľadom na dohodu najväčších ropných producentov o znižovaní ťažby. Výsledky boli teda zabezpečené vďaka vyšším tržbám v danom období. Darilo sa aj najväčšiemu plynárenskému koncernu Gazpromu, ktorého čistý zisk dosiahol v rovnakom období 3,28 miliardy eur. Tejto spoločnosti sa darilo vďaka nižším cenám energií. Pre porovnanie v rovnakom období minulého roka to bol zisk len na úrovni 0,6 miliardy. Za prvý polrok roka 2018 vyviezla spoločnosť Gazprom na trhy do Európy a Turecka viac než 101 miliárd kubických metrov plynu a celkovo sa v tomto roku predpokladá vývoz v objeme 205 miliárd. To je nárast o 6 percent v porovnaní s prvým polrokom roka 2017, v ktorom sa celkovo vyviezlo zatiaľ rekordné množstvo plynu. Celkovo sa v roku 2017 vyprodukovalo v Rusku viac ako 635 miliárd metrov kubických plynu. Aj keď sa firmám darilo, napriek tomu zaostali za očakávaniami trhu. (pk)

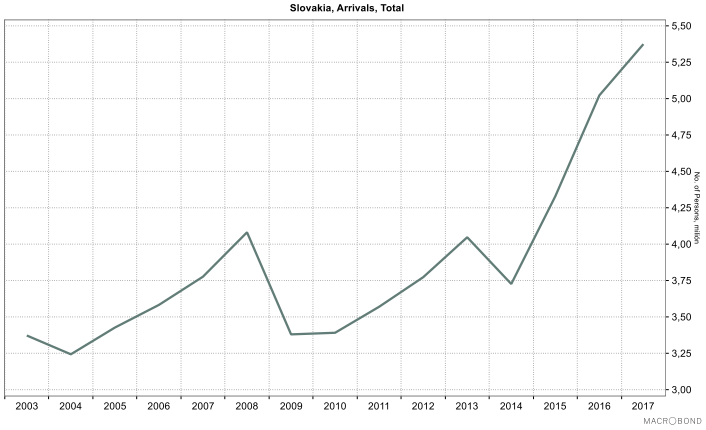
Spotrebiteľov sa zlacnenie kávy nedotkne

Cena kávy obchodovanej na burzách zaznamenáva zníženie ceny. Dostáva sa tak na dvojročné minimá. Klesajúcu cenu má za následok najmä bohatá úroda. Dodávanie väčšieho množstva kávy na svetový trh len pri miernom náraste spotreby tlačí na producentov aby znížili cenu tejto komodity. ICO Composite (indikátor priemernej ceny kávy vypočítanej na základe podielu jednotlivých druhov káv podľa International Coffee Organization) sa dostal na úroveň 0,99 USD za jednu libru (1 libra (lb) = 0,45 kg). Tieto hodnoty sú najnižšie od roku 2007. Najlacnejšou kávou zostáva robusta s cenou 0,78 USD/lb. Najdrahšou kávou zostáva druh Arabiky pochádzajúcej z Kolumbie, Kene a Tanzánie (Colombian milds), ktorá je náročnejšia na pestovanie. Jej hodnota sa dostala na 1,28 USD/lb čo je však tiež výrazné zníženie oproti minulým rokom. Aj napriek zníženiu cien na burzách by spotrebitelia zníženie ceny pocíť nemali. Dôvodom sú dva faktory. Jedným je, že ak sa predajcom znížia vstupné náklady, môžu dosiahnuť vyšší zisk a teda nemajú záujem znižovať ceny svojich produktov (v prípade nezmeneného dopytu), rešpektujúc však aj konkurenciu, kedy by sa zníženie ceny mohlo stať konkurenčnou výhodou. Druhým faktorom však je rast nákladov v iných oblastiach ako napr. zvýšené náklady na energiu, na zamestnancov a pod. V takom prípade firmy poskytujúce kávu a výrobky z nej nemajú tiež záujem o zníženie cien. Náklady na samotnú kávu pre zákazníka v kaviarni sú len zlomkom celkových nákladov zarátaných v cene (v cene sú naviac zarátané aj náklady na energie, nájom, mzdy a pod.). Z toho dôvodu je tiež málo pravdepodobné, že by sa ceny v kaviarňach výrazne menili (znižovali). Zníženie ceny komodity sa najpravdepodobnejšie môže prejaviť na cenách kávy predávajúcej sa vo veľkoobchode. Najväčším producentom kávy na svete je Brazília, ktorá minulý rok vyprodukovala až 3,06 mil. ton kávy. Ďalšími najväčšími producentami sú Vietnam (1,77 mil. ton), Columbia (840 tisíc ton), či Indonézia (654 tisíc ton). (jv)

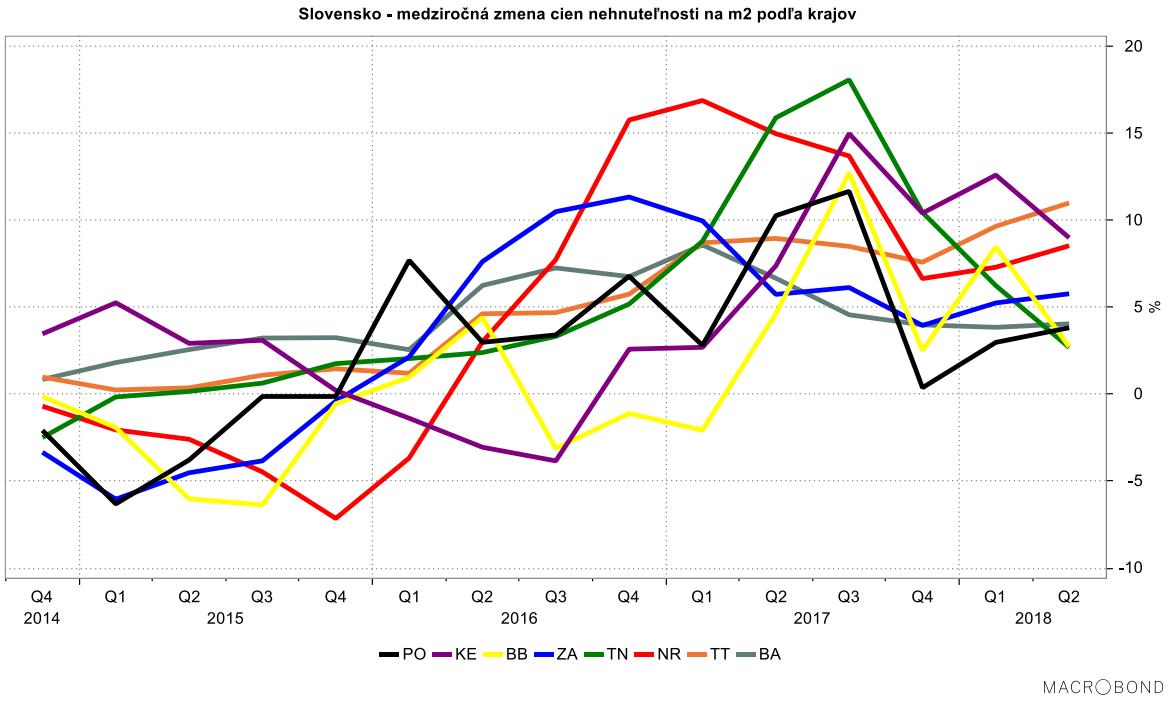
Zahraničných turistov najviac láka Francúzsko

Svetová organizácia cestovného ruchu (UNWTO) informovala, že počet zahraničných turistov v roku 2017 predstavoval 1,32 miliardy ľudí. Organizácia za turistov považuje osoby, ktoré prekročia hranice inej krajiny a strávia tam aspoň jednu noc. Medzinárodný cestovný ruch zaznamenal medziročný nárast o 7 percent (84 miliónov), čo je najviac od roku 2010. Nárast počtu turistov tak pokračoval už ôsmy rok v rade. V minulom roku najviac lákalo ľudí Francúzsko, kam prišlo 86,9 milióna turistov. Za nimi nasledovalo Španielsko s 81,8 miliónmi turistov a Spojené štáty, kam dorazilo 75,9 milióna návštevníkov. Najväčší nárast zaznamenala Afrika, kde počet návštevníkov stúpol o 9 percent, v Európe to bolo 8 percent. Slovensko si ako cieľovú destináciu vybralo v roku 2017 celkovo 5,4 milióna domácich a zahraničných turistov. Z celkového počtu bolo viac ako 2,2 milióna zahraničných turistov, čo je nárast oproti predošlému roku o 6,7 percenta. Najviac návštevníkov bolo z Česka (645 tis.) a Poľska (209 tis.). Ďalej sú to Nemci, Maďari a Rakúšania. Markantný nárast v minulom roku dosiahli turisti z Číny, ktorých počet sa takmer zdvojnásobil a dosiahol počet 61 tisíc ľudí. Rastúci trend pokračuje aj tento rok, kedy podľa údajov organizácie počty turistov vo svete od januára do mája rástli o 6 percent. (pk)

Ako Jaguar v Nitre zdvihol ceny

Hoci automobilka Jaguar Land Rover prinesie do nitrianskeho kraja nové pracovné príležitosti, na druhej strane sa vďaka nej vyšplhali ceny nehnuteľností v Nitre na maximá. Momentálne by sa už situácia mala ustáliť, vzhľadom na dosiahnutie cenového stropu. Avšak v rokoch 2016 a 2017 bol nárast cien výrazný a dosahoval približne 20 až 30 percent. Po ohlásení tejto investície sa znížila ponuka a zároveň zvýšil dopyt, čo vyvolalo zmeny v cenách. Najviac to zasiahlo garsónky a jednoizbové byty. Kým pred ohlásením investície sa cena garsónky pohybovala na úrovni 29 tisíc eur, v čase najväčšieho ošiaľu to bolo aj 54 tisíc eur. Cenový strop jednoizbových bytov sa zastavil na 65 tisícoch eur. Ešte enormnejší nárast zaznamenala pôda, kde cena za meter štvorcový vzrástla o 50 až 70 eur. V Súčasnosti sa situácia upokojila jednak v dôsledku sprísnenia poskytovania hypoték, ale aj vplyvom ohlásenia nových developerských projektov, ktoré prinesú stovky nových bytov do ponuky. (pk)

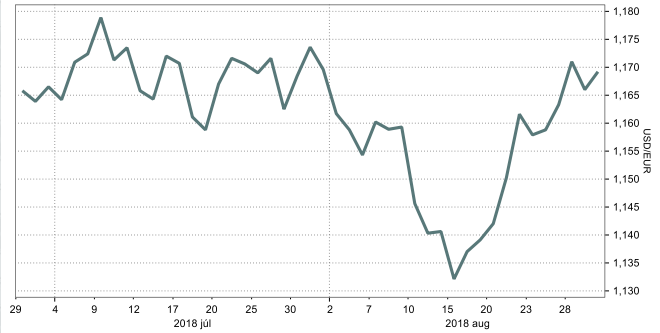

Dopady rekreačných poukážok

Andrej Danko presadzuje zavedenie rekreačných poukazov pre všetkých zamestnancov. Chce tak podporiť cestovný ruch ako aj dať možnosť zamestnancom zrekreovať sa a oddýchnuť si, pričom im na to prispeje zamestnávateľ. Poukážky budú fungovať podobne ako stravné lístky. Zamestnávateľ má prispieť 55 % najviac však 275 eur a 45 % uhradí zamestnanec (245 eur). Maximálna suma poukážok je teda 500 eur. Poskytovanie poukazov má byť povinné pre firmy zamestnávajúce päťdesiat a viac zamestnancov. Náklady na poukážky si budú môcť firmy odpočítať z daní a odvodov. Podmienkou je ale aby zamestnanec o poukaz požiadal. Tu už vznikajú rozdiely medzi zamestnancami, ktorí nepožiadajú o poukaz, ale pôjdu dovolenkovať napr. do zahraničia. V takom prípade ich poukaz na rekreáciu obíde a prídu možné finančné prostriedky. Pre firmu s 50 zamestnancami by znamenali tieto poukazy náklad 13 750 eur. Nevraviac o náklade napr. pre bratislavský Volkswagen ktorý má viac ako 13 000 zamestnancov. Ďalšou otázkou zostáva ako a kto bude poukazy prijímať a kto ich bude ubytovacím zariadeniam preplácať. Predseda SNS argumentuje pritom aj tým, že cestovný ruch sa na HDP krajiny podieľa 2,5 percentami a jeho potenciál je oveľa vyšší. Ako ďalšie opatrenie pre podporu turizmu chce preto zaviesť aj zníženie dane na ubytovacie a stravovacie služby z pôvodných 20 % na 10 %. To by pre tieto zariadenia mohlo na prvý pohľad priniesť vyšší zisk ak zostanú nezmenené ceny, no nemusí tomu tak byť z dôvodu rastu cien energií, či zavedenia nových príplatkov pre zamestnancov pracujúcich v noci, cez víkend alebo vo sviatok, ktoré sa týchto prevádzok priamo dotýkajú. Na druhú stranu zníženie dane znamená nižší príjem do štátneho rozpočtu. (jv)

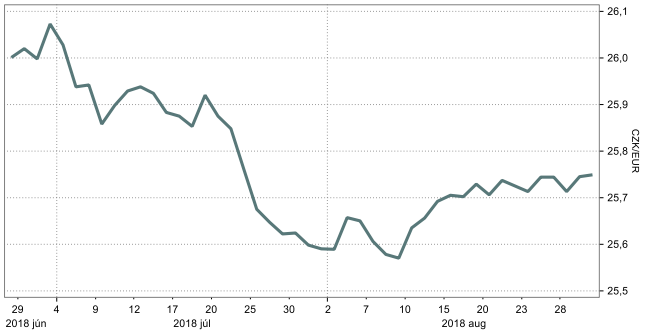
AKTUÁLNY VÝVOJ NA TRHOCH

EUR/USD

MACROBOND

EUR/CZK

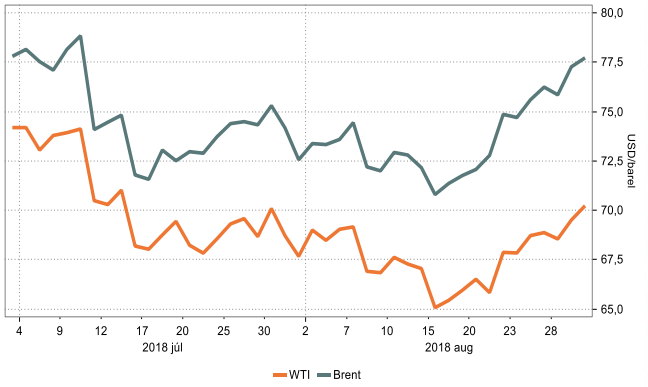
MACROBOND

ZLATO

MACROBOND

ROPA

MACROBOND

SLOVENSKO

MACROBOND

ČESKÁ REPUBLIKA

MACROBOND

MAĎARSKO

MACROBOND

POĽSKO

MACROBOND

SPRÁVY Z FINANČNÝCH TRHOV

→ Elon Musk, šéf automobilky Tesla, oznámil verejnosti, že chce odísť z burzy a skončiť tak s verejným obchodovaním svojich akcií. Prevzal by tak spoločnosť do súkromného vlastníctva no pre spoločnosť by to znamenalo obrovský náklad v podobe vyplatenia dividend a ostatných záväzkov voči investorom (náklady na spätné odkúpenie akcií). Pri pláne odkúpiť akcie po 420 USD za kus by investícia predstavovala 72 mld. USD. Po oznámení svojho zámeru na Twitteri (7. augusta) sa cena akcií prudko zdvihla. Bankoví analytici však Muskovi neverili, že má dostatok finančných prostriedkov aby stiahnutie z burzy uskutočnil, preto následne znova znížili cieľovú cenu akcií. Proti odchodu automobilky z burzy bolo aj samotné predstavenstvo spoločnosti. Ukázalo sa aj, že Muskovi sa nepodarilo vyjednať financovanie jeho zámeru pomocou Saudskoarabského investičného fondu aby mohol dostať Teslu do súkromného vlastníctva. V súvislosti s prudkými výkyvmi ceny a podozrením zo zavádzania sa prípadom zaoberá americká komisia pre cenné papiere a burzy. Muskova správa vyhnala cenu akcií z 342 dolárov na 379,59 dolárov, čo predstavovalo 10-percentný nárast. No po nedôvere zo strany analytikov a predstavenstva firmy nasledovalo zníženie takmer o 20 % na 305 dolárov. Komisia teraz prešetruje aj to či nebolo vyvolanie takýchto výkyvov zámerom. Firma by tak mohla profitovať zo zvýšenej ceny akcií ako by jej pri odkúpení akcií mohlo pomôcť aj zníženie ich ceny. Samotný nákup by tak vyšiel lacnejšie.

→ V rámci boja proti znečisteniu životného prostredia chce Veľká Británia zdvojnásobiť cenu plastových tašiek. Ich cena by tak mala vzrásť zo súčasných 5 pencí na 10. Opatrenie má za cieľ znížiť spotrebu a predaj týchto tašiek keďže predstavujú obrovskú záťaž pre životné prostredie. Za posledné dva roky sa z obehu podarilo stiahnuť už 13 mld. tašiek a od roku 2015 po zavedení poplatkov sa podarilo znížiť ich spotrebu o 86 %.

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT , a môže byť reprodukovaný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Matúš Jančura
Hlavný analytik, Bencont INVESTMENTS
jancura@bencont.sk

Jozef Prozbík
Analytik, Bencont INVESTMENTS
prozbik@bencont.sk

Analytici:
Nebesník Martin
Bruchánik Rudolf
Jánošíková Slávka
Krčmárik Peter
Vražda Ján

Vajnorská 100/A
831 04 Bratislava
www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS BENCONT GROUP BENCONT DEVELOPMENT